

26 до 37 °C ($r=+0,837$). Значення коефіцієнтів кореляції між атмосферним тиском і продуктивністю корів не високі, що свідчить про незначний вплив цього показника на середньодобові надой молока.

Висновки:

1. На фермах з безприв'язним утриманням на глибокій солом'яній підстилці і годівлею на вигульно-кормових майданчиках тривалість пе-

ребування корів зовні приміщення для відпочинку становить 11-13 годин/добу, протягом яких вони піддаються дії кліматичних погодних факторів.

2. Серед кліматичних факторів найбільше впливають на продуктивність молочних корів температура і відносна вологість атмосферного повітря, про що свідчать коефіцієнти кореляційного зв'язку.

В статье приведены результаты исследований по изучению влияния основных климатических факторов на молочную продуктивность коров при беспривязном содержании на глубокой соломенной подстилке. Установлено, что на продуктивность коров в наибольшей степени влияет температура и относительная влажность атмосферного воздуха, о чем свидетельствуют полученные коэффициенты корреляционной связи.

The results of studies on the impact of major climatic factors on the milk yield of cows in loose housing on deep straw. Found that the productivity of cows in the most affected by the temperature and the relative humidity of air, as evidenced by the correlation coefficients obtained.

Дата надходження в редакцію: 4.12.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор Г.П.Котенджи

УДК 636.082.22/28.033

ОЦІНКА СИМЕНТАЛЬСЬКИХ КОРІВ ВІД ЗВОРОТНОГО СХРЕЩУВАННЯ ЗА ЖИВОЮ МАСОЮ ТА ОСОБЛИВОСТЯМИ ЕКСТЕР'ЄРУ

Е. М. Доротюк, д.с.-г.н., професор, Харківська державна зооветеринарна академія

Ю. І. Криворучко, к.с.-г.н., доцент, Харківська державна зооветеринарна академія

У статті викладено оцінку симентальських корів від зворотного схрещування. В результаті цього збільшується жива маса та покращуються м'ясні форми тварин.

Постановка та стан вивчення проблеми.

Симентальська комбінована порода до середини ХІХ століття, завдяки чистопородному розведенню, за чисельністю поголів'я займала друге місце після червоної степової. Але, починаючи з 70-х років минулого століття, за рахунок масового поглинального схрещування з бугаями чорно-рябої породи, а пізніше монбельярдської, айрширської та голштинської поголів'я чистопородних сименталів почало зменшуватись. Особливо негативний вплив на чисельність поголів'я сименталів спричинило масове відторне схрещування з голштинами при створенні української червоно-рябої молочної породи.

У зв'язку з спеціалізацією скотарства сименталів також використовували для відторного схрещування з бугаями м'ясних порід при виведенні української м'ясної, поліської та знам'янського типу південної м'ясної породи. Це призвело до втрати різноманіття типів (молочно-м'ясного і м'ясо-молочного) та катастрофічного скорочення поголів'я симентальської комбінованої породи. В результаті цього значно змінився екстер'єрний тип худоби, яка стала більш високою на ногах, з добре розвинутою середньою частиною тулубу та молочною залозою, однак зменшилася жива маса та погіршилися м'ясні форми тварин. Як наслідок, зменшилося вироб-

ництво яловичини на 50-70 кг на кожну голову порівняно з чистопородними сименталами [1-3].

Із збільшенням попиту на сименталів комбінованого напрямку продуктивності виникла необхідність у розробці та реалізації Державної програми відродження цієї породи шляхом зворотного схрещування та зробити її конкурентоспроможною в галузі скотарства.

Мета досліджень. Провести порівняльне вивчення симентальських корів за живою масою і особливостями екстер'єру, отриманих від зворотного схрещування.

Методика досліджень. Науково-господарський дослід проведено в колишньому племзаводі симентальської породи СТОВ «Хмільницьке» Чернігівського району Чернігівської області (табл.1).

Для досліджень було відібрано за принципом пар аналогів дев'ять груп корів першого, другого та третього отелень і на основі даних племінного обліку вивчені їх продуктивні якості та особливості екстер'єру і конституції. Жива маса корів вивчалась шляхом зважування корів на 2-3 місяці лактації, особливості екстер'єру – шляхом взяття відповідних промірів Статистичну обробку показників здійснювали за допомогою відповідних комп'ютерних програм.

Схема науково-господарського досліджу

Група	n			Порода та породність корів	
	Вік в отеленнях			М	Б
	I	II	III і ст.		
I – контрольна	12	12	12	Симентальська комбінована	Симентальська комбінована
II – дослідна	12	12	12	Симентальська комбінована	Голштинська
III - дослідна	12	12	12	Симентальська комбінована х голштинська	Симентальська комбінована австрійської селекції

Результати досліджень. Відомо, що жива маса корів – важливий селекційний показник, тісно пов'язаний з крупноплідністю, молочною та

м'ясною продуктивністю. Дані, що характеризують живу масу корів наведені в табл.2.

Таблиця 2

Динаміка живої маси корів, кг

Вік		Група		
Років	Отелення	I	II	III
3	I	532,6±5,96	460,5±6,27	520,4±6,48
4	II	582,5±10,2	512,0±8,56	578,0±11,26
5 і ст.	III і ст.	620,3±7,65	540,4±7,8	600,8±10,56

З даних таблиці 2 видно, що в усі вікові періоди симентальські корови I групи мали більшу живу масу в порівнянні з голштинськими помісями II групи: за перше отелення – на 72,1 кг

(15,6%), друге – 70,5 кг (13,7%) і третє відповідно 79,9 кг (14,7%). Корови III групи, де використовувався австрійський симентал, також мають значну перевагу за живою масою у всі вікові періоди.

Таблиця 3

Характеристика екстер'єра корів

Порода, породність	Особливості екстер'єра
Симентальська комбінована	Рівномірна розвиненість ознак молочно-м'ясного типу. Конституція щільна та міцна. За всіма промірами є крупними. Добра обмускуленість тіла, міцні кінцівки.
Симентальська комбінована х голштинська	Добре розвинені ознаки молочно-м'ясного типу, високорослі, менш розтягнуті, дрібніші. Тип конституції характерний для молочної худоби.
Симентальська комбінована х голштинська х симентальська австрійської селекції	Добре розвинені ознаки молочно-м'ясного типу. Добре виражений розвиток заду в ширину та довжину. За показниками промірів наближаються до чистопородних сименталів молочно-м'ясного типу.

Для симентальських корів та їх аналогів від зворотного схрещування характерна, перш за все, крупність, міцність конституції, добре виражені м'ясні форми з достатньо розвинутою мускулатурою.

Висновки

1. Масова недостатньо науково-обґрунтована «голштинізація» симентальської худоби привела до втрати різноманіття типів, практично не стало молочно-м'ясного і м'ясо-молочного типів і це не могло не відзначитися на виробництві яловичини. При реалізації сименталів на м'ясо було втрачено живої маси 60-80 кг/голову.

2. Доведено, що симентальські корови і їх аналоги від зворотного схрещування в різні вікові

періоди переважали помісей з голштинами за живою масою на 70-80 кг. Вони мали більш міцний тип конституції, тварини розтягнуті, з доброю обмускуленістю тіла.

3. Виявлений ефект гетерозису при зворотному схрещуванні має важливе значення у відновленні худоби української комбінованої симентальської породи та збільшенню чисельності, а також зробити її конкурентоспроможною.

Перспектива подальших досліджень. На основі експериментальних досліджень та передового досвіду господарств встановити оптимальні показники конкурентоспроможності худоби симентальської комбінованої породи в умовах сьогодення.

Список використаної літератури:

1. Рубан Ю.Д. Эволюция симментальской породы скота: опыт и перспективы ее использования // Ю.Д.Рубан.- К.: Аграрная наука, 2002.- 296 с.
2. Доротюк Е.М. Відродження генофонду худоби симентальської комбінованої породи в Україні / Е.М.Доротюк, Ю.І.Криворучко // Проблеми зооінженерії та вет.медицини.- Зб.наук.праць.- Вип.22.Ч.1.- Харків, 2011.- С.37-42.

3. Доротюк Е.М. відродження симентальської комбінованої породи шляхом зворотного схрещування / Е.М.Доротюк, В.Г.Прудніков, Ю.І.Криворучко // Проблеми зооінженерії та вет.медицини.- Зб.наук.праць.- Вип.23.Ч.1.- Харків, 2012.- С.32-35.

4. Програма селекції симентальської породи великої рогатої худоби на 2004-2012 роки /Д.М.Микитюк, А.М.Литовченко, М.В.Зубець та ін.// Державний науково-виробничий концерн «Селекція».- К. – 2004.- 96 с.

В статтє изложєны исьледованія оцєнки симментальськїх коров от возвратного скрещиванія. В результате этого увеличиваеться живая масса и улущаютьься мясьные качєства животных.

Investigations of simmental cows estimation from age crossing have been covered in the article. Live weight increases and meat qualities of animals getting better in a result.

Дата надходження в редакцію: 17.12.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор Г.П.Котенджи

УДК.636.22/28

ВПЛИВ ВБИРНОГО СХРЕЩУВАННЯ НА ГОСПОДАРСЬКИ КОРИСНІ ОЗНАКИ КОРІВ

Н. І. Клопенко, аспірант, Білоцерківський національний аграрний університет
Науковий керівник - д.с.-г.н., член-кор. НААН України І. А. Рудик

Встановлено, що за період 2007-2011 рр. частка спадковості за голштинською породою корів-первісток у господарствах істотно підвищується. За досліджений період відмічається зростання надою, кількості молочного жиру, живої маси за одночасного зниження масової частки жиру і білка в молоці та зростання тривалості сервіс-періоду.

Ключові слова: господарськи корисні ознаки, молочна продуктивність, відтворна здатність, генотип.

Основними шляхами підвищення продуктивності молочної худоби є удосконалення племінних якостей вітчизняних порід як за рахунок внутрішніх резервів, так і через залучення кращого світового генофонду [1].

Найбільш поширеною породою великої рогатої худоби в багатьох країнах світу з розвиненим скотарством є голштинська. Це пов'язано з тим, що за молочною продуктивністю тварини цієї породи переважають інші породи великої рогатої худоби у світі [2, 3].

Використання ж голштинської породи спроби, на думку авторів, забезпечити максимальний рівень продуктивності. Саме схрещування як метод удосконалення порід є питанням актуальним [4].

Інтенсивність росту та розвитку ремонтних телиць визначає майбутнє формування бажаного екстер'єрного типу в дорослому стані [5]. А.А. Пахолок зі співавторами [6] у своїх дослідженнях відмічає, що помісні тварини за голштинською породою характеризуються кращими показниками росту та розвитку в порівнянні з чистопородними тваринами. За даними Л.Н. Никифорова [7], висококровні за голштинською породою телиці росли й розвивалися краще своїх чистопородних одноліток.

На рівень відтворної здатності значно впливає частка спадковості за поліпшувальною породою [8]. Помісі мають менший вік першого отелення і довшу тривалість сервіс-періоду [9,10].

Метою наших досліджень стало визначення впливу вбирного схрещування на господарськи корисні ознаки корів.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проведено у стаді первісток української чорно-рябої молочної породи у племзаводах ТОВ «Сухоліське», СК АФ «Матюші» та племрепродуктора ТОВ АФ «Глушки» Білоцерківського району Київської області на основі даних зоотехнічного і племінного обліку за 2007-2011 рр. Молочну продуктивність первісток вивчали за показниками надою за 305 днів або за укорочену (не менше 240 днів) лактацію та кількості молочного жиру та білка. Відтворні показники корів вивчали за тривалістю сервіс-періоду, за віком першого осіменіння, індексом осіменіння (кількість осіменінь у розрахунку на одне плідне). Особливості росту і розвитку ремонтних телиць вивчали за живою масою у досліджуванні віковій періоді.

Статистична обробка результатів досліджень виконана згідно із загальноприйнятими методами біометричного аналізу на ПК за допомогою пакета статистичних функцій табличного редактора MS Excel.

Результати досліджень та їх обговорення. Вивчення ступеня прояву рівня молочної продуктивності корів стада з різною часткою спадковості за голштинською породою, показав, що збільшення частки спадковості супроводжується зростанням рівня молочної продуктивності (табл. 1).